Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2025)0131

Moldovaa koskevat vuosien 2023 ja 2024 kertomukset

Euroopan parlamentin päätöslauselma 18. kesäkuuta 2025 Moldovaa koskevista komission vuosien 2023 ja 2024 kertomuksista (2025/2025(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon 30. lokakuuta 2024 annetun komission tiedonannon ”Vuoden 2024 tiedonanto EU:n laajentumispolitiikasta” (COM(2024)0690) ja siihen liittyvän komission yksiköiden valmisteluasiakirjan ”Republic of Moldova 2024 Report” (SWD(2024)0698),

– ottaa huomioon 17. kesäkuuta 2022 annetun komission lausunnon Moldovan tasavallan, jäljempänä ’Moldova’, Euroopan unionin jäsenyyttä koskevasta hakemuksesta (COM(2022)0406) ja 6. helmikuuta 2023 annetun yhteisen valmisteluasiakirjan ”Association Implementation Report on the Republic of Moldova” (SWD(2023)0041),

– ottaa huomioon Moldovan tasavallan uudistus- ja kasvutukivälineen perustamisesta 18. maaliskuuta 2025 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2025/535[1],

– ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Moldovasta,

– ottaa huomioon 1. helmikuuta 2023 annetun komission analyyttisen kertomuksen Moldovan lainsäädännön mukauttamisesta EU:n säännöstöön (SWD(2023)0032),

– ottaa huomioon 9. lokakuuta 2024 annetun ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Moldovan tasavallan uudistus- ja kasvutukivälineen perustamisesta (COM(2024)0469),

– ottaa huomioon 9. lokakuuta 2024 annetun komission tiedonannon Moldovan kasvusuunnitelmasta (COM(2024)0470),

---

1 EUVL L, 2025/535, 21.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/535/oj.

– ottaa huomioon 17. joulukuuta 2024 annetut neuvoston päätelmät laajentumisesta,

– ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan valtuuskunnan vierailun Moldovaan 25.-27. helmikuuta 2025,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 55 artiklan,

– ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan mietinnön (A10-0096/2025),

A. ottaa huomioon, että Moldovan tehtyä EU:n jäsenyyttä koskevan hakemuksen 3. maaliskuuta 2022 Eurooppa-neuvosto myönsi sille ehdokasmaan aseman 23. kesäkuuta 2022 ja päätti sittemmin aloittaa liittymisneuvottelut 14. joulukuuta 2023;

B. ottaa huomioon, että neuvottelut Moldovan liittymisestä EU:hun käynnistyivät kesäkuussa 2024;

C. ottaa huomioon, että Moldovassa pidettiin 20. lokakuuta 2024 kansanäänestys, jonka tuloksessa vahvistettiin EU:hun liittymisen juurruttaminen sen perustuslakiin huolimatta maan vakauden horjuttamiseksi harjoitetun manipuloivan häirinnän eri muodoista, poliittisten toimijoiden laittomasta rahoituksesta, disinformaatiokampanjoista ja kyberhyökkäyksistä;

D. ottaa huomioon, että assosiaatiosopimus[1], johon sisältyy pitkälle menevä ja laaja-alainen vapaakauppa-alue, on edelleen perusta EU:n ja Moldovan väliselle poliittiselle assosiaatiolle ja taloudelliselle yhdentymiselle ja että osapuolten välillä käydään säännöllistä poliittista ja taloudellista vuoropuhelua;

Edistyminen EU:hun liittymiseen tähtäävissä uudistuksissa, erityisesti oikeusvaltioperiaatteen ja hallintotavan alalla

1. kiittää Moldovaa siitä, että se on sitoutunut esimerkillisesti EU:hun liittymiseen tähtääviin uudistuksiin ja edistynyt niissä tasaisesti huolimatta merkittävistä sisäisistä ja ulkoisista haasteista – kuten Venäjän täysimittaisesta hyökkäyssodasta Ukrainaa vastaan –, joten liittymisneuvottelut oli mahdollista aloittaa kesäkuussa 2024 eli puolen vuoden kuluttua Eurooppa-neuvoston 14. joulukuuta 2023 tekemästä asiaa koskevasta päätöksestä ja alle kahden vuoden kuluttua siitä, kun maa haki EU-jäsenyyttä 3. maaliskuuta 2022;

2. toteaa, että EU:n ja Moldovan suhteet ovat edenneet uuteen vaiheeseen, jossa tehostetaan yhteistyötä, mukautetaan lainsäädäntöä asteittain EU:n säännöstöön kaikilla toimintapolitiikan aloilla ja edetään EU:hun yhdentymisen tiellä; pitää myönteisenä,

---

[1] Euroopan unionin, Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Moldovan tasavallan välinen assosiaatiosopimus, *EUVL L 260, 30.8.2014, s. 4,* ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/492/oj.

että kahdenvälisessä analyyttisessa tarkastelussa on edistytty sen jälkeen, kun se aloitettiin heinäkuussa 2024, ja että se saatiin äskettäin päätökseen temaattisissa kokonaisuuksissa 1 (perusasiat) ja 2 (sisämarkkinat); kiittää Moldovan hallitusta kunnianhimoisesta tavoitteesta aloittaa lähikuukausina neuvottelut temaattisista kokonaisuuksista 1 (perusasiat), 2 (sisämarkkinat) ja 6 (ulkosuhteet) sekä saada analyyttinen tarkastelu päätökseen kaikkien temaattisten kokonaisuuksien osalta vuoden 2025 loppuun mennessä ja tukee sitä tässä tavoitteessa; kehottaa komissiota lisäämään tukeaan Moldovan hallitukselle, jotta varmistetaan, että nämä keskeiset tavoitteet voidaan onnistuneesti saavuttaa; kannustaa neuvostoa noudattamaan Moldovan neuvotteluprosessia koskevissa päätöksissään ansioihin perustuvaa lähestymistapaa; pitää valitettavana EU:hun liittymistä koskevan prosessin kahdenvälistämistä ja välineellistämistä, kuten sitä, että Unkarin hallitus on vastustanut neuvottelujen avaamista temaattisissa kokonaisuuksissa 1, 2 ja 6, mikä on johtanut viivästymiseen ja palvelee Venäjän tavoitetta estää alueen yhdentyminen EU:hun;

3. katsoo, että Moldovan kyky vakiinnuttaa tämänhetkinen edistymisensä EU:hun liittymiseen tähtäävissä uudistuksissa ja edetä kunnianhimoiseen tahtiin kohti EU-jäsenyyttä edellyttää vahvaa ja aitoa tukea parlamentin enemmistöltä syksyllä 2025 pidettävien vaalien jälkeen;

4. huomauttaa, että niin EU:hun liittymisestä 20. lokakuuta 2024 pidetyn perustuslaillisen kansanäänestyksen kuin myös 20. lokakuuta 2024 ja 3. marraskuuta 2024 pidettyjen presidentinvaalien tuloksissa vahvistettiin Moldovan kansan enemmistön tuki maan EU-jäsenyyttä koskevalle tavoitteelle ja vaadittaville EU-myönteisille uudistuksille; korostaa, että kansanäänestys ja vaalit järjestettiin ammattimaisesti ja ne olivat osoitus poikkeuksellisesta velvollisuudentunnosta ja omistautuneisuudesta huolimatta Venäjän ja sen sijaisjoukkojen valtavasta hybridikampanjasta, jossa käytettiin monenlaisia välineitä, kuten sosiaalisen median strategista hyödyntämistä, tekoälyllä tuotettua sisältöä, väärennettyjen asiakirjojen ”vuotoja” ja pelottelua ja johon liittyi monenlaista manipuloivaa häirintää maan vakauden horjuttamiseksi, poliittisten toimijoiden laitonta rahoitusta, äänten ostamista, muun muassa Venäjän harjoittamalla Chișinău ja koko Moldovan hiippakunnan papiston osien välineellistämisellä, disinformaatiokampanjoita ja kyberhyökkäyksiä; muistuttaa, että näissä hyökkäyksissä oli neljä keskeistä strategiaa: lietsotaan yhteiskunnan kahtiajakoa, horjutetaan instituutioiden legitimiteettiä, kyseenalaistetaan demokraattisten toimijoiden uskottavuus ja edistetään Venäjän vaikutusvaltaa; iloitsee vuonna 2024 pidetyn perustuslaillisen kansanäänestyksen lopputuloksesta, jossa vahvistettiin sitoutuminen EU:hun liittymiseen kirjaamalla se maan perustuslakiin; tuomitsee jyrkästi Venäjän, Venäjä-mielisten oligarkkien ja Venäjän tukemien paikallisten sijaisjoukkojen lisääntyvät yritykset horjuttaa Moldovan vakautta, kylvää eripuraa Moldovan yhteiskunnassa ja suistaa maa EU:hun johtavalta tieltä

hybridi-iskuilla, energiatoimitusten välineellistämisellä sekä disinformaatio-, manipulointi- ja pelottelukampanjoilla, jotka kohdistuvat kansalaisyhteiskunnan järjestöihin ja riippumattomiin tiedotusvälineisiin;

5. huomauttaa, että tulevat parlamenttivaalit 28. syyskuuta 2025 ovat ratkaisevan tärkeät Moldovan EU-myönteisen kehityspolun jatkon kannalta; on huolissaan siitä, että ulkomainen, erityisesti Venäjän harjoittama, vihamielinen häirintä ja hybridihyökkäykset todennäköisesti voimistuvat vaalien edellä; kehottaa EU:ta lisäämään tukeaan, myös taloudellista ja teknistä tukea, Moldovan hallituksen pyrkimyksille torjua tällaista sekaantumista maan demokraattiseen prosessiin, myös täydentämällä pakoteluetteloja, laajentamalla ja vahvistamalla Moldovassa toteutettavan EU:n kumppanuusoperaation (EUPM) toimeksiantoa ja resursseja ja myöntämällä siihen lisätukea sekä jakamalla ulkomaiseen tiedonmanipulointiin ja häirintään liittyvää asiantuntemusta, jotta voidaan torjua hybridiuhkia ja lujittaa häiriönsietokykyä; kehottaa myös lisäämään Moldovan viranomaisten ja EU:n toimia riippumattomien tiedotusvälineiden ja demokratiamyönteisen kansalaisyhteiskunnan tukemiseksi, jotta toimittajat valtakunnallisella ja aluetasolla voivat torjua ulkomaista tiedonmanipulointia ja häirintää ja jotta vahvistetaan digitaalista lukutaitoa;

6. korostaa strategisen viestinnän merkitystä siinä, että voidaan kumota ja torjua Venäjän levittämiä valheellisia narratiiveja EU:sta ja sen toimintapolitiikoista ja tuoda esiin EU:hun liittymisen konkreettiset lyhyen ja pitkän aikavälin hyödyt koko Moldovan kansalle, keskittyen erityisesti sellaisiin alueisiin kuin Gagausia sekä sosioekonomisesti muita heikommassa asemassa oleviin yhteisöihin maaseudulla; kehottaa EU:ta lisäämään tukeaan Moldovalle tällä alalla;

Sosioekonomiset uudistukset

7. suhtautuu myönteisesti komission esittämään Moldovan kasvusuunnitelmaan, jonka tarkoituksena on tukea Moldovan sosioekonomisia ja perusrakenteiden uudistuksia ja tehostaa pääsyä EU:n sisämarkkinoille; pitää myönteisenä kasvusuunnitelman tueksi perustettua Moldovan uudistus- ja kasvutukivälinettä, joka on arvoltaan 2,02 miljardia euroa ja siten EU:n suurin rahoitustukipaketti Moldovalle sitten sen itsenäistymisen; korostaa, että tukivälineestä tarjotaan Moldovalle 520 miljoonaa euroa tukena, jota ei makseta takaisin, ja enintään 1,5 miljardia euroa lainoina sekä 18 prosentin ennakkomaksuosuus, mikä on osoitus siitä, että EU tunnustaa, että Moldovan uudistuksia ja häiriönsietokykyä on kiireellisesti tuettava; kehottaa komissiota tukemaan Moldovan viranomaisia tarvittavan uudistusohjelman toteuttamisessa, jotta tästä tukivälineestä saatavat varat voidaan käyttää tehokkaasti, ja varmistamaan, että tuesta saatavat hyödyt näkyvät nopeasti

Moldovan kansalaisille; odottaa kiinnostuneena komission yksiköiden valmisteluasiakirjan muodossa laadittavaa ilmoitettua Moldovan uudistus- ja kasvutukivälineen vaikutustenarviointia, joka on määrä antaa kolmen kuukauden kuluessa sitä koskevan asetuksen hyväksymisestä;

8. kehottaa komissiota sisällyttämään EU:n seuraavaan monivuotiseen rahoituskehykseen Moldovaa varten riittävästi varoja, joilla valmistellaan sen liittymistä EU:hun, ja aloittamaan valmistelut, jotta Moldova voi vastanimettynä EU:n ehdokasmaana käyttää tulevat liittymistä valmistelevat varat tehokkaasti;

9. toteaa jälleen, että Euroopan yhdentymisen kannatusta moldovalaisten keskuudessa voidaan lujittaa parantamalla konkreettisesti heidän toimeentuloaan, vahvistamalla valtion instituutioita ja julkishallintoa, jotta ne pystyvät käyttämään hankerahoituksen tuloksellisesti ja panemaan täytäntöön EU:n säännöstön sekä valvomaan sen noudattamista, varmistamalla vankan hyvinvointijärjestelmän ja torjumalla korruptiota ja oligarkkien vaikutusvaltaa sekä varmistamalla vastuuvelvollisuuden; kehottaa Moldovan viranomaisia varmistamaan jatkossakin kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden, maastamuuttajayhteisön, haavoittuvien ryhmien ja työmarkkinaosapuolten, myös ammattiliittojen, merkityksellisen osallistumisen, jotta voidaan lujittaa luottamusta demokraattisiin instituutioihin ja prosesseihin ja vahvistaa EU:hun liittymiseen tähtäävien uudistusten kannatusta yleisön keskuudessa;

10. korostaa kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden merkitystä EU:hun liittyvien uudistusten hallinnoinnin ja edistymisen seurannassa, avoimuuden edistämisessä, ihmisoikeuksien puolustamisessa sekä uudistuksia vastustavien poliittisten toimijoiden ja Venäjän sijaisjoukkojen harjoittaman disinformaation ja ulkoisen vihamielisen vaikuttamisen torjunnassa;

11. kehottaa toteuttamaan kattavia sosiaalipoliittisia uudistuksia, joilla puututaan köyhyyteen ja pitkään jatkuneeseen laajamittaiseen maastamuuttoon, parannetaan terveydenhuollon kattavuutta, vahvistetaan julkista koulutusta, kohennetaan työoloja ja kehitetään asianmukaisia sosiaaliturvajärjestelmiä; painottaa, että talouskehityksen on oltava osallistavaa ja kestävää ja siinä on tarjottava mahdollisuuksia pienille ja keskisuurille yrityksille; korostaa, että tarvitaan kohdennettuja sosiaalisia investointeja Moldovan nuoriin ja maaseutualueille, jotta voidaan vähentää alueellisia eroja ja turvata sosiaalinen yhteenkuuluvuus;

12. kehottaa painottamaan erityisesti Moldovan osallistumista EU:n sosiaali-, koulutus- ja kulttuuriohjelmiin, jotta voidaan edistää sosiaalista lähentymistä, innovointia ja teknologista edistymistä;

13. kehottaa Moldovaa toteuttamaan uudistusohjelman, jossa esitetään keskeiset sosioekonomiset ja perusrakenteiden uudistukset, joilla vauhditetaan Moldovan talouden kasvua ja kilpailukykyä ja sen lähentymistä EU:hun assosiaatiosopimuksen sekä pitkälle menevän ja laaja-alaisen vapaakauppa-alueen tehostetun täytäntöönpanon pohjalta;

14. kehottaa painokkaasti nopeuttamaan Moldovan asteittaista yhdentymistä EU:hun ja sisämarkkinoille jatkamalla sen oikeudellisen ja sääntelykehyksen mukauttamista EU:n säännöstöön ja assosioimalla maan useampiin EU:n ohjelmiin ja aloitteisiin, myös myöntämällä moldovalaisille viranhaltijoille ja asiantuntijoille tarkkailijan aseman asiaankuuluvissa EU:n elimissä, mikä toisi kouriintuntuvia sosioekonomisia hyötyjä jo ennen kuin maa virallisesti liittyy EU:hun; onnittelee Moldovaa sen sisällyttämisestä yhtenäisen euromaksualueen maksujärjestelmien maantieteelliseen soveltamisalaan, mikä helpottaa euromääräisiä siirtoja ja vähentää Moldovan kansalaisille ja yrityksille aiheutuvia kustannuksia; on tyytyväinen siihen, että verkkovierailujen vapauttaminen sisällytettiin päivitettyyn EU:n ja Moldovan väliseen assosiaatiosopimukseen; on ilahtunut Moldovan viimeaikaisesta edistymisestä verkkovierailuja ja televiestintää koskevan EU:n säännöstön saattamisessa sen kansalliseen lainsäädäntöön ja ilmaisee tukensa nopealle päätökselle ottaa Moldova mukaan EU:n kotimaanhintaisten verkkovierailujen alueeseen; kehottaa palveluntarjoajia tekemään Moldovan viranomaisten kanssa yhteistyötä vilpittömässä mielessä kotimaanhintaisten verkkovierailujen toteuttamisessa;

15. suhtautuu myönteisesti siihen, että EU:n väliaikaiset kaupan vapauttamistoimenpiteet uusittiin heinäkuussa 2024, jotta voitiin tukea Moldovan taloutta ja korvata sille Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaa vastaan ja sen Moldovaa kohtaan harjoittamasta nurjasta politiikasta aiheutunut kaupan menetys; kehottaa EU:ta ryhtymään nopeisiin ja merkittäviin toimiin tariffikiintiöiden pysyväksi vapauttamiseksi, jotta varmistetaan ennustettavuus ja lisätään maan houkuttavuutta sijoittajien kannalta;

16. toteaa, että Yhdysvaltojen hallinnon tuore päätös keskeyttää tuki kansalaisyhteiskunnalle ja riippumattomille tiedotusvälineille sekä keskeisiin uudistuksiin ja infrastruktuurihankkeisiin on luonut Moldovassa kiireellisiä lisätarpeita, joihin EU:n olisi puututtava; kehottaa komissiota tältä osin lisäämään rahoitustaan demokratiaa tukeville EU:n välineille, kuten eurooppalaiselle demokratiarahastolle, ja muille keskeisille hankkeille, joita Yhdysvaltain kehitysyhteistyövirasto (USAID) ja muut yhdysvaltalaiset virastot vielä vähän aikaa sitten rahoittivat;

Ihmisoikeudet

17. panee merkille Moldovan edistymisen sukupuolten tasa-arvon saavuttamisessa, kuten naisten ja miesten tasa-arvon edistämiseen ja varmistamiseen tähtäävän ohjelman hyväksymisen kaudeksi 2023–2027, ja kehottaa sitä jatkamaan pyrkimyksiä tällä alalla, jotta voidaan erityisesti vähentää sukupuolten palkkaeroja, torjua stereotypioita, syrjintää ja sukupuolistunutta väkivaltaa sekä lisätä naisten edustusta politiikassa ja liike-elämässä;

18. on ilahtunut Moldovan viranomaisten ponnisteluista naisiin kohdistuvan väkivallan torjumiseksi ja selviytyjien suojelun parantamiseksi sekä erityisesti siitä, että on hyväksytty kansallinen ohjelma naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta kaudeksi 2023–2027; toteaa kuitenkin, että näiden toimien vaikutukset eivät vielä näy, ja kehottaakin perustamaan lisää turvakoteja perheväkivallasta selviytyneille, kiinnittämään oikeusjärjestelmässä riittävästi huomiota naisiin kohdistuvaan väkivaltaan sekä tekemään toimintapoliittisia muutoksia ja lisäämään valistusta miesten keskuudessa sukupuolistuneesta väkivallasta;

19. kehottaa Moldovan hallitusta tehostamaan toimiaan, mukaan lukien lainsäädäntökehyksen tehokas täytäntöönpano, rotusyrjinnän, marginalisoitumisen, rasistisen vihapuheen ja etnisten vähemmistöryhmien jäseniin, kuten romaneihin, kohdistuvien viharikosten torjumiseksi;

20. on tyytyväinen Moldovassa viime vuosina hlbtiq+-yhteisön oikeuksien parantamiseksi toteutettuihin toimiin;

21. kehottaa Moldovan hallitusta mukauttamaan vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan lainsäädännön täysin EU:n säännöstöön ja puuttumaan systeemiseen ongelmaan, jossa kehitysvammaisia lapsia sijoitetaan psykiatrisiin laitoksiin;

Energia, ympäristö ja yhteydet

22. tuomitsee sen, että Venäjä käyttää energiaa välineenä Moldovaa vastaan, viimeksi pysäyttämällä kaasutoimitukset Transnistrian alueelle 1. tammikuuta 2025 sopimusvelvoitteidensa vastaisesti ja aiheuttamalla näin alueella vakavan kriisin; antaa kiitosta komission nopeasta ehdotuksesta energiaomavaraisuutta ja energia-alan häiriönsietokykyä koskevaksi kattavaksi strategiaksi ja sen 250 miljoonan euron arvoisesta tukipaketista, joilla pienennetään moldovalaiskuluttajien energialaskuja, myös Transnistrian alueella, tuetaan Moldovan irrottamista Venäjän energiatoimituksista ja integroidaan Moldova EU:n energiamarkkinoihin; korostaa, että EU:n ja Moldovan viranomaisten on viestittävä tuloksellisesti EU:n huomattavasta tukipaketista, jolla pyritään puuttumaan Moldovan energiakriisiin;

23. antaa kiitosta Moldovan energia-alan mukauttamisesta EU:n säännöstöön; kehottaa Moldovan hallitusta jatkamaan EU:n tuella, myös Moldovan uudistus- ja kasvutukivälineestä saatavilla olevien välineiden avulla, pyrkimyksiä monipuolistaa kaasun ja sähkön toimitusreittejä, kehittää yhteyksiä, lisätä energiatehokkuutta ja sen sisäistä tuotanto- ja varastointikapasiteettia sekä edistää sen täyttä integroitumista EU:n energiamarkkinoihin, jotta varmistetaan Moldovan energiaturvallisuus ja energia-alan häiriönsietokyky; korostaa, että on tärkeää saada Vulcanesti-Chișinău 400 kV:n ilmajohto valmiiksi vuoden 2025 loppuun mennessä, jotta voidaan vähentää Moldovan riippuvuutta Transnistrian alueen energiainfrastruktuurista; kehottaa EU:ta ottamaan käyttöön tarvittavat varat, joiden avulla kompensoidaan USAID-tuen peruuttaminen Moldovan energia-alalta;

24. kiittää Moldovan hallitusta sen edistymisestä hiilestä irtautumisessa, energiatehokkuudessa ja vihreään talouteen siirtymisessä, mukaan lukien uusiutuvan energian osuuden kaksinkertaistaminen 30 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä; kannustaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tarjoamaan jatkossakin rahoitustukea ja asiantuntemusta Moldovan vastaaville tahoille tällä alalla; suhtautuu myönteisesti siihen, että vuonna 2023 hyväksyttiin tätä tarkoitusta varten ilmastonmuutokseen sopeutumista koskeva Moldovan kansallinen ohjelma vuoteen 2030 asti ja sen toimintasuunnitelma; kehottaa Moldovan hallitusta hyväksymään kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman kaudeksi 2025–2030 ja aloittamaan sen täytäntöönpanon; toteaa, että on tärkeää panna täytäntöön energiayhteisön hiilestä irtautumista koskevan etenemissuunnitelman sitoumukset sekä tarkkailu-, raportointi-, todentamis- ja akkreditointipaketti, jotta voidaan ottaa käyttöön hiilen hinnoittelu ja mukauttaa se EU:n päästökauppajärjestelmään;

25. katsoo, että Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) Itämeri–Mustameri–Egeanmeri-käytävän (käytävä IX) jatkaminen niin, että siihen kuuluisi Chișinău–Constanta–Varna–Bourgas-reitti, olisi strateginen investointi alueen liikenneinfrastruktuuriin, parantaisi yhteyksiä ja edistäisi talouskasvua, kun otetaan huomioon EU:n laajentuminen itään ja tämän jatkamisen mahdollinen myönteinen vaikutus alueen turvallisuuteen ja vakauteen, kun se toimisi Naton keskeisenä logistiikkareittinä ja lisäisi EU:n geostrategista riippumattomuutta;

Oikeusvaltioperiaate ja hyvä hallintotapa

26. painottaa, että kattava oikeuslaitosuudistus on edelleen avainasemassa, jotta Moldovan demokraattiset ja EU:hun liittymiseen tähtäävät uudistukset onnistuvat; antaa tunnustusta Moldovan jatkuvista pyrkimyksistä rakentaa riippumaton, puolueeton, tilivelvollinen ja ammattimainen oikeusjärjestelmä ja saada taustaselvitysprosessi päätökseen vuoden 2026 loppuun mennessä; kehottaakin EU:ta tukemaan edelleen aktiivisesti

oikeuslaitosuudistusta ja niin tuomarien kuin syyttäjienkin taustaselvitysprosessia, mukaan lukien pätevän oikeusalan henkilöstön houkutteleminen, kouluttaminen ja rekrytointi sekä oikeudellisten valmiuksien lisääminen;

27. huomauttaa, että Moldova on edistynyt korruption torjunnassa ja ennaltaehkäisyssä, mutta korostaa tarvetta jatkossakin torjua rahanpesua; on ilahtunut siitä, että Moldovan kansallinen lahjomattomuus- ja korruptiontorjuntaohjelma vuosiksi 2024–2028 tuli voimaan helmikuussa 2024; korostaa tarvetta varmistaa tehostettu koordinointi kaikkien keskeisten korruptiontorjunta- ja oikeusalan instituutioiden kesken, jotta voidaan panna täytäntöön kattavia uudistuksia ja varmistaa, että niissä on riittävät resurssit ja valmiudet; korostaa, että korruptiotapauksiin liittyvissä syytteissä ja tuomioissa on saatava aikaan tuloksia, jotta varmistetaan yleisön luottamus meneillään oleviin uudistuksiin;

28. muistuttaa, että on tärkeää jatkaa vuoden 2014 pankkipetoksen tutkintaa ja saattaa siitä vastuussa olevat oikeuden eteen; suhtautuu myönteisesti siihen, että Moldovan viranomaisten pitkien ponnistelujen jälkeen Interpol on vihdoin lisännyt yhden väitetyistä rikoksentekijöistä, Vladimir Plahotniucin, kansainvälisesti etsintäkuulutettujen henkilöiden luetteloon;

29. pitää myönteisenä, että Moldova hyväksyi vuonna 2023 ihmiskaupan estämiseen ja torjumiseen tähtäävän uuden kansallisen strategian, joka on mukautettu EU:n säännöstöön, ja että Moldova tekee yhteistyötä Europolin kanssa huumekaupan torjumiseksi;

30. ilmaisee valmiutensa jatkossakin tukea Moldovan parlamenttia keskinäisesti sovituilla demokratiatukitoimilla, jotka vastaavat kyseisen instituution ja sen vaaleilla valittujen edustajien ja henkilöstön tarpeita; korostaa, että on tärkeää, että Moldovan parlamentti edistää julkista keskustelua maan tulevaisuudesta EU:ssa ja että puolueiden kesken ja laajemmin yhteiskunnassa saavutetaan laaja yhteisymmärrys EU:hun liittymiseen tähtäävistä uudistuksista ja niiden demokraattinen legitimiteetti; korostaa 10. maaliskuuta 2025 tehtyä päätöstä avata Euroopan parlamentin toimisto Chișinăuhun, jotta voidaan edelleen vahvistaa parlamentin sitoutumista itäisen kumppanuuden alueeseen;

Yhteistyö yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP) alalla ja edistyminen Transnistrian konfliktin ratkaisemisessa

31. on ilahtunut Moldovan johdonmukaisesta yhteistyöstä ulkopoliittisissa kysymyksissä sekä siitä, että se on edistynyt merkittävästi lainsäädäntönsä mukauttamisessa EU:n YUTP-kantoihin ja rajoittaviin toimenpiteisiin, sillä mukauttamisaste oli 54 prosenttia vuonna 2022 ja 86 prosenttia vuonna 2024; kehottaa sitä edelleen parantamaan tällaista mukauttamista, myös Venäjään kohdistuvien rajoittavien toimenpiteiden osalta, ja jatkamaan

yhteistyötä, jotta voidaan estää Venäjään ja Valko-Venäjään kohdistuvien, Venäjän Ukrainaa vastaan käymään hyökkäyssotaan liittyvien pakotteiden kiertäminen;

32. korostaa, että Moldova myötävaikuttaa keskeisellä tavalla alueen ja Euroopan turvallisuuteen ja se on myös antanut horjumatonta tukea Ukrainalle Venäjän hyökkäyssodan alkamisen jälkeen, esimerkiksi ottamalla vastaan ukrainalaisia sotapakolaisia, ja tarjonnut panoksensa EU:n pelastuspalvelumekanismiin, esimerkiksi lähettämällä palontorjuntaryhmiä torjumaan vakavia maastopaloja Kreikassa;

33. ilmaisee tukensa EUPM:lle Moldovassa ja kehottaa jäsenvaltioita asettamaan käyttöön tarvittavat asiantuntijat ja määrärahat, ennen kuin hybridi-uhat mahdollisesti voimistuvat; on ilahtunut siitä, että EUPM:n toimeksiantoa jatkettiin äskettäin huhtikuuhun 2026 saakka; kannustaa Moldovan viranomaisia hyödyntämään kaikilta osin EUPM:n asiantuntemusta valmiutensa parantamiseksi, jotta voidaan varautua etenkin vaalihäirinnän toistumiseen 28. syyskuuta 2025 pidettävien parlamenttivaalien edellä; kehottaa EU:ta hyödyntämään Moldovasta saatuja kokemuksia vaaliprosessin ja demokraattisten instituutioiden suojelemiseksi itse EU:ssa; kannustaa Euroopan ulkosuhdehallintoa ja komissiota käyttämään kaikkia hybridiuhkien torjumiseen saatavilla olevia EU:n välineitä, jotta Moldovaa voidaan tukea jatkossakin, myös lähettämällä sinne nopeasti hybridialan nopean toiminnan ryhmä; suhtautuu myönteisesti siihen, että Moldovaan on perustettu strategisen viestinnän ja disinformaation torjunnan keskus, jonka avulla koordinoidaan ulkomaisen häirinnän torjuntaa Moldovan eri instituutioiden kesken, sekä kansallinen kyberturvallisuusvirasto ja kansallinen kyberturvallisuusinnovaatioiden instituutti; toteaa, että joulukuussa 2023 hyväksytyssä Moldovan kansallisessa turvallisuusstrategiassa korostetaan EU:hun liittymistä yhtenä keskeisenä tavoitteena ja yksilöidään ensimmäisen kerran Venäjä Moldovan turvallisuuteen kohdistuvien merkittävien uhkien lähteeksi; korostaa, että on tärkeää parantaa turvallisuusuhkia koskevaa tietojenvaihtoa ja tiedusteluyhteistyötä Moldovan sekä EU:n ja sen jäsenvaltioiden välillä;

34. toteaa jälleen olevansa täysin sitoutunut Moldovan alueelliseen koskemattomuuteen ja konfliktin rauhanomaiseen ratkaisuun siten, että lähtökohdaksi otetaan Moldovan suvereniteetti ja alueellinen koskemattomuus sen kansainvälisesti tunnustettujen rajojen sisällä;

35. suhtautuu myönteisesti komission aloitteisiin sisällyttää ennakoiva tuki Transnistrian alueelle sen energia-alan hätätukipaketteihin sekä tietojenvaihtoon ja käytännön yhteistyöhön Moldovan hallituksen ja Transnistrian alueen valtaapitävien viranomaisten välillä koko Venäjän aiheuttaman energiakriisin ajan; pitää myönteisenä edistymistä Tiraspoliin liittyvissä ehdoissa äskettäisen kaasunsiirtosopimuksen huomioon ottaen ja kehottaa panemaan

nämä ehdot kaikilta osin täytäntöön, mukaan lukien se, että Tiraspol vapauttaa kaikki poliittiset vangit ja jäljellä olevat laittomat tarkastuspisteet puretaan;

36. pitää myönteisenä Moldovan vahvaa kiinnostusta myötävaikuttaa EU:n yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan (YTPP) sekä sitä, että Moldova on ensimmäisenä maana allekirjoittanut turvallisuus- ja puolustuskumppanuuden EU:n kanssa; on ilahtunut Moldovan jatkuvasta aktiivisesta osallistumisesta EU:n YTPP-alan operaatioihin, toisin sanoen EU:n joukkoihin Bosnia ja Hertsegovinassa (Althea-operaatio) ja EU:n koulutusoperaatioon Somaliassa, sen kiinnostuksesta osallistua PRY-hankkeisiin ja puitesopimusta koskevista meneillään olevista neuvotteluista Euroopan puolustusviraston kanssa; kehottaa EU:ta sisällyttämään Moldovan EU:n turvallisuus- ja puolustusohjelmien ja niihin liittyvien talousarviomäärärahojen piiriin, mukaan lukien Euroopan puolustusteollisuusohjelma ja Euroopan puolustusvalmius 2030 -suunnitelma, jotta maa voi osallistua yhteishankintoihin jäsenvaltioiden rinnalla;

37. suhtautuu myönteisesti vuodelle 2024 Euroopan rauhanrahaston kautta myönnettyyn 50 miljoonan euron määrärahaan Moldovan asevoimien puolustusvalmiuksien nykyaikaistamiseksi nykyisessä haastavassa turvallisuustilanteessa; toteaa, että Moldova on Euroopan rauhanrahaston toiseksi suurin edunsaaja Ukrainan jälkeen ja että sille on myönnetty yhteensä 137 miljoonaa euroa vuodesta 2021; suhtautuu myönteisesti ilmoitettuun 60 miljoonan euron tukeen, joka myönnetään Moldovalle Euroopan rauhanrahaston talousarviosta vuonna 2025; kehottaa jäsenvaltioita lisäämään asteittain Moldovalle Euroopan rauhanrahastosta myönnettävää rahoitusta, jotta maan puolustusvalmiuksia voidaan entisestään parantaa;

°

° °

38. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle sekä Moldovan tasavallan presidentille, hallitukselle ja parlamentille.